

5/82

1708E287

Candidate's Seat No : _____

B.A. Sem-5 Examination

CC 304

Sanskrit

August 2021

Time : 2-00 Hours]

[Max. Marks : 50

(1) વિભાગ- I માં દરેક પ્રશ્ન સમાન ગુણ ધરાવે છે.

All Questions in Section – I carry equal marks.

(2) વિભાગ- I માંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નના જવાબ લખો.

Write the answer to any three questions from Section – I.

(3) વિભાગ- II માં પ્રશ્ન- 9 ફરજિયાત છે.

Question – 9 in Section – II is compulsory.

વિભાગ- I

SECTION – I

1. નીચેના સંવાદનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો.

14

Translate the below paragraph in gujarati.

भो शिष्य उत्तिष्ठ, प्रातःकालो जातः ।

उत्तिष्ठामि ।

अन्ये सर्वे विद्यार्थिन उत्थिता न वा ?

अधुना तु नोत्थिता खलु ।

तानपि सर्वानुत्थापय ।

सर्व उत्थापिताः ।

सम्प्रत्यस्माभिः किं कर्तव्यम् ?

आवश्यकं शौचादिकं कृत्वा सन्ध्यावन्दनम् ।

आवश्यकं कृत्वा सन्ध्योपासिताऽतः परमस्माभिः किं करणीयम् ?

अग्निहोत्रं विधाय पठत ।

PTO

पूर्व किं पठनीयम् ?
वर्णोच्चारणवशिक्षामधीध्वम् ।
पश्चात्किं मध्येतव्यम् ?
किञ्चित्संस्कृतोक्तिबोधः क्रियताम् ।

2. नीचेना संवादनो गुजरातीमां अनुवाद करो.

14

Translate the below paragraph in gujarati.

भवानेताम् जानातीमे महाविद्वांसः सन्ति ।

किन्नामान एते कुत्रत्याः खलु ?

अयं यज्ञदत्तः काशीनिवासी ।

विष्णुमित्रोऽयं कुरुक्षेत्रवास्तव्यः ।

सोमदत्तोऽयं माथुरः ।

अयं सुशर्मा पर्वतीयः ।

अयमाश्वलायनो दाक्षिणात्योऽस्ति ।

अयं जयदेवः पाश्चात्यो वर्तते ।

अयं कुमारभट्टो वाङ्गो विद्यते ।

अयं कापिलेयः पाताले निवसति ।

अयं चित्रभानुर्हरिवर्षस्थः ।

इमौ सुकामसुभद्रौ चीननिकायौ ।

अयं सुमित्रो गन्धारस्थायी ।

अयं सुभट्टो लङ्काजः ।

3. नीचेना संवादनो संस्कृतमां अनुवाद करो.

14

Translate the below paragraph in sanskrit .

રાજા કોણ બની શકે છે?

જે ધર્માત્માઓની સભાનો સભાપતિ થવાને યોગ્ય હોય.

જે પ્રજાને દુઃખ આપી પોતાનું પ્રયોજન સાધે, તે રાજા થઈ શકે નહીં?

ના, ના, કદી નહીં. એ તો ડાકું જ છે.

જે રાજ્યવ્યવહારમાં વિરોધ કરે તે પ્રજા તો નહીં, પરંતુ એને ચોરની સમાન જાણવી જોઈએ .

E 287-3

- 3) भवानेतान् जानातीमे महाविद्वांसः सन्ति ।
 - 4) कः पदार्थः ।
 - 5) या राजद्रोहिणी सा तु न प्रजा किन्तु स्तेनतुल्या मन्तव्या ।
 - 6) यथा देशकालं पुरुषार्थेन यथावत् कर्माणि कृत्वा सर्वथा सुखयितव्यम् ।
 - 7) प्रतिमासं मुद्रार्द्धम् ।
7. अनुष्टुप, शिखरिणी छंदनुं अंधारण उदाहरण सलित समजवो. 14
Explain the structure of अनुष्टुप, शिखरिणी छंदः with example.
8. शार्दूलविक्रीडित, मंदाक्रान्ता छंदनुं अंधारण उदाहरण सलित समजवो. 14
Explain the structure of शार्दूलविक्रीडित, मन्दाक्रान्ता छंदः with example.

विभाग - II

SECTION - II

9. नीयेना प्रश्नोना योग्य विकल्प पसंद करी जवाब लभो. (कोई पाण यार) 8
Answer the following question by choosing the correct option. (any four)
- (1) 'संस्कृतवाक्यप्रबोध' पुस्तकना रचयिता कोण छे?
(a) स्वामी नित्यानंद (b) स्वामी दयानंद सरस्वती (c) स्वामी चिन्मयानंद
- (2) नीयेना पैकी क्यो ग्रन्थ स्वामी दयानंद सरस्वती द्वारा रचायेवो छे?
(a) काव्य प्रकाश (b) सत्यार्थ प्रकाश (c) नाट्यशास्त्र
- (3) रामकृष्णौ क्या समासनुं उदाहरण छे?
(a) कर्मधारय (b) तत्पुरुष (c) द्वन्द्व
- (4) न ब्राह्मणः इति । नीयेनामांथी योग्य विकल्प मुको.
(a) अब्राह्मणः (b) ब्राह्मणः (c) अनुब्राह्मणः

P70

E 287-4

કેવા માણસો પ્રજા થવાને યોગ્ય છે?

જ ધર્માત્મા હોય અને નિરન્તર રાજાનું પ્રિય કરનારા હોય.

રાજસંબંધી પુરુષોએ પણ તેવી જ રીતે પ્રજાનું પ્રિય કરનારા હંમેશા બનવું જોઈએ.

4. નીચેના સંવાદનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો.

14

Translate the below paragraph in sanskrit .

આ ગાય દૂધ આપે છે કે નહીં?

આપે છે.

આ ભેંસ કેટલું દૂધ આપે છે?

દશ શેર.

તારે ઘેટાં – બકરાં છે કે નહીં?

છે.

કાયમ તારે કેટલું દૂધ થાય છે?

પાંચ માણ.

દરરોજ કેટલું ઘી અને માખણ થાય છે?

સાડા બાર શેર.

દરરોજ કેટલું ખવાય છે અને કેટલું વેચાય છે?

અઢી શેર ખવાય છે અને દશ શેર વેચાય છે?

5. નીચેના શ્લોકનો અનુવાદ આપી સમજૂતી આપો.

14

Translate the below verse in gujarati and explain it.

ષોઢા સમાસઃ સક્ષેપાદ્, અષ્ટાવિંશતિઢા પુનઃ ।

નિત્યાનિત્યત્વયોગેન, લુગ્- અલુગત્વેન ચ ઢ્વિઢા ॥

6. નીચેના વાક્યોમાં રહેલા સામાસિક પદોની સમાસચક્રના આધારે સમજૂતી આપો.

14

Explain the underlined 'સમાસિક પદાનિ' on the basis of 'સમાસચક્રમ્' .

1) યથાયોગ્યવ્યવહારાનુષ્ઠાનાય પ્રત્યઢ્વમ્ ।

2) તવ પિતરૌ વિઢ્વાંસૌ ન વા ।

E 287-5

(5) विमानादिभिरपि सर्वत्र गच्छामश्च । - नीयेना पैडी साथो अनुवाद पसंद करो .

- (a) विमान यवापता आवडे अटले जडये छीअे.
- (b) विमानयावक पाणु अन्या छीअे.
- (c) विमान वगेरेथी पाणु सर्वत्र जडये छीअे.

(6) आ लाल पाघडीवाणो क्या जय छे? - साथो संस्कृत अनुवाद पसंद करो.

- (a) अयं रक्तोष्णीषः कुत्र गच्छति ।
- (b) अयं वृकोदरः कुत्र गच्छति ।
- (c) अयं नीलवर्णी कुत्र गच्छति ।

(7) तभजाजगौगः - क्या छंदनुं अंधारण छे?

- (a) वसन्ततिलका
- (b) अनुष्टुभ
- (c) मालिनी

(8) न खलु न खलु बाणः सन्निपात्योऽयमस्मिन्

मृदुनि मृगशरीरे पुष्पराशाविवग्निः ।

क्व बत हरिणकानां जीवितं चातिलोलं

क्व च निशितनिपाता वज्रसाराः शरास्ते ॥ - क्या छंदनुं उदाहरण छे?

- (a) मालिनी
- (b) उपजाति
- (c) मन्दाक्रान्ता
